

fire. Dette medfører straks den Følge, at vore Jernbanevogne ikke kunne bruges paa samme Maade som hidtil, og det var heldigt, om man gjorde Forsøg paa at indrette vore Jernbanevogne saadan, at de kunne tage halve Kroppe. Der er sagt — men jeg tror ikke, det i Virkeligheden er undersøgt — at de ældre Vogne ikke kunne bygges saaledes, og at det var Viadukter og Broer og den Slags Ting, som vare i Vejen for, at man kunde bygge Vognene saaledes, at de kunne blive høje nok. Men det bøjer jeg mig ikke for, førend jeg faar noget at vide om, hvor mange Tommer en saadan Vogn maa være, og om det ikke var muligt at sænke Bunden ned mellem Hjulene, saa at vi virkelig fik noget bestemt at holde os til og ikke løse Udtalelser. Jeg haaber, at den højtærede Trafikminister vil sørge for, at det bliver undersøgt, at vi med Eksporten til England og Tyskland for Øje mulig kunde faa indrettet Vogne, der kunde tage halve Kroppe. Det har hidtil kostet Danmark mange Millioner, at vi ikke have haft disse Eksportforhold i Orden, og det kan komme til at koste meget mere, hvis vi ikke snart gøre det.

Yderligere vil jeg sige, at jeg er en Ven af Jernbanernes Udvikling, og jeg ser med Glæde, at vi ere ved at bygge ny Baner, og jeg tror, at det er af stor indirekte Betydning for Landet. Men ved Siden deraf maa vi dog ikke forsømme Stambanernes Vedligeholdelse. Det kan ikke nytte, at vi faa ny Færdselsaarer ind i de gamle, uden at vi sørge for at udvikle og forbedre disse, saa at de kunne tage imod den forøgede Tilførsel. Jeg skal derfor tillade mig at henstille til Overvejelse, om ikke en hel Del af vore gamle Stambaner, navnlig ved Stationerne, burde forbedres betydeligt, saa at Omlæssesporene kunde blive større, og der blev Krydsningsplads nok og alt saadant. Der er en saadan Trang paa den østlige Stambane i Jylland, at der undertiden er Nød til Stede. Jeg skal ikke dvæle ved Udvidelsen af Hadsten Station, skønt der var Grund til det, da der ikke er Forslag derom paa denne Lov, uagtet det blev lovet i Fjor. Skønt der er en saadan Trang til den, at der kunde være Grund til at indkomme med en Masse Klager, er det dog ikke sket, fordi vi mente, at der vilde blive stillet Forslag om Forbedring deraf. Men da den højtærede Minister har sagt, at det vil komme, og at der blot var gjort yderligere Forsøg paa at faa det store Beløb, som vil medgaa dertil, reduceret, skal jeg afholde mig fra at omtale det nærmere.

Jeg kan med Hensyn til Bevillingerne til Kirkerne, i Henhold til hvad jeg har udtalt ved tidligere Lejligheder, ikke andet end sige, at jeg ikke finder det rigtigt, at Folketinget giver Tilskud til Kirkerne i de store Byer, fordi der efter min Mening i Virkeligheden ikke er nogen Kirketrang til Stede. Der er dér ikke langt til Kirken, og Kirkebygningen er som Regel stor nok til at rumme Tilhørerne, og endelig er der det, at ville disse Byer have en Kirke, saa ere de heldig stillede, idet de have de store Formuer samlede og Raad til at ofre disse Beløb. Anderledes er det paa Landet, hvor der er langt til Kirken, og hvor der er fattige Kaar. Der er det rimeligt, at Staten rækker en hjælpende Haand, og er der et Sted, hvor jeg kunde anbefale, at Staten rækker en hjælpende Haand, er det ved Flytningen af Krogsbæk Kirke. Den er saa uheldigt beliggende, at Folk skulle gaa en lang Vej, og Folk komme der næsten aldrig, da de have lige saa nær til en anden Kirke. Præsten maa tale i en tom Kirke, og Beboerne maa svare til en Kirke, som de ikke komme i. Enhver, der kender lidt til Forholdene, vil indrømme, at der er Grund for Lovgivningsmagten til at yde Hjælp, fordi Kirken, saadan som den ligger nu, ingen Verdens Nytte er til. Med en lille Hjælp kan det blive ændret, og Befolkningen er villig til at bringe store Ofre derfor, saa jeg anbefaler Sagen til det højtærede Finansudvalgs og Folketingets Velvilje.

Jeg har ogsaa over for tidligere Kultusministre hævdet, at det var paa Tide at tage Sigte paa, at Menighederne fik Indflydelse paa Valget af Præster. Som det gaar nu, gaar det mere og mere skævt, og derfor haaber jeg, at den nuværende Kultusminister vil have et vaagent Øje med denne Sag. Endelig synes jeg, at det er paa Tiden nu ogsaa at tale en lille Smule om at værne Præsternes Frihed, at det ikke skal komme dertil, at de danske Præster skulle være bange for at sige deres Mening af Frygt for at faa en Bandstraale fra Bisperne eller fra dem, som ere i Bispernes Sted. Præsterne bør have Ret til at bruge det fri Ord, og da vi jo ikke have faaet en Kirkeforfatning, skønt Grundloven lover en saadan, have vi ikke andre end Kirkeministeren at ty til som Værn mod Bisperne, der kunne være gode nok som tilsynshavende, men i Virkeligheden ikke skulde have Mandat til at være aandelige Autoriteter i Danmark. Det er paa Tiden, at vi faa en virkelig Kirkeforfatning, saa Lægmands Ord kunne høres, og